

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
KAIMO REIKALŲ IR DARNIOS PLĖTROS SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4369**

2016-10-31 Nr. NV-3403

Vilnius

Projekto rengėja: Žemės ūkio ministerija.

Projekto tikslas, esmė: Seimo nariai B. Pauža ir K. Starkevičius parengė Baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369, kuriuo siūloma numatyti atsakomybę tiems, kas versliškai ar stambiu mastu, neturėdamas kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat tas, kas versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų. Įsigaliojimas numatytas 2016 m. lapkričio 1 d.

Žemės ūkio ministerija teikia Vyriausybės išvados projektą, kuriuo **siūloma nepritarti Įstatymo projektui.**

Rengėjai suderinę nuostatas su Teisingumo ministerija teigia, kad sisteminė Baudžiamojo kodekso (toliau - BK) nuostatų analizė leidžia daryti išvadą, kad BK 202 straipsnio pakeitimus paskatinę tikslai jau yra įgyvendinti esamu teisiniu reguliavimu, o Įstatymo projekto rengėjų siūloma kriminalizuoti (kaip kvalifikuota sudėtis) nauja nusikalstama veika savaime yra nusikalstama, kadangi neteisėtas maisto produktų tvarkymas turi būti atitinkamai vertinamas kaip neteisėtas vertinasis ūkinė ar komercinė veikla ir užtrauktų baudžiamąją atsakomybę pagal BK 202 straipsnio 1 dalį, o maisto klastojimas turėtų būti vertinamas kaip draudžiama ūkinė ar komercinė veikla, kadangi tokia veikla savaime negali būti teisėta (jai negali būti išduodami leidimai ar licenzijos), ir atitinkamai kvalifikuojamas pagal BK 202 straipsnio 2 dalį.

Atsižvelgiant į tai ir į kitą teisinę apibrėžtį, daroma išvada, kad Įstatymo projektu siekiamos baudžiamosios atsakomybės spragos BK nėra, o atskiras kriminalizavimas laikytinas netikslingu ir pertekliniu.

Tačiau siekiant teisinio nuoseklumo ir aiškumo taikant pirmiau minėtas BK normas ir įvertinus tai, kad teisės aktuose nėra nustatyta, kokia veikla laikytina maisto klastojimu, tikslinga Maisto įstatyme apibrėžti sąvoką „maisto klastojimas“ ir nurodyti, kad maisto klastojimas yra draudžiama ūkinė (komercinė) veikla.

Derinimas: 2016 m. liepos 12 d. ministerijų atstovų pasitarimo protokolo Nr. 28 sprendimu dėl 4 klausimo buvo nutarta Vyriausybės kanceliarijoje surengti pasitarimą, dalyvaujant Žemės ūkio ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento atstovams, ginčytinoms nuostatomis suderinti.

2016 m. liepos 20 d. Vyriausybės kanceliarijos organizuotame tarpinstituciniame pasitarime (protokolo Nr. LV – 267) buvo pasiūlyta Žemės ūkio ministerijos dar kartą įvertinti Teisingumo ministerijos pastabas, maisto klastojimo sąvoką (draudžiamą veiklą) numatyti Maisto įstatyme.

Patobulintas projektas be pastabų suderintas su Teisingumo ministerija.

Argumentai dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pastabų, siekiant papildomai kriminalizuoti veiklą Baudžiamajame kodekse, teikiami derinimo pažymoje.

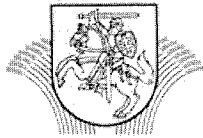
Dalykinio vertinimo išvada: Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Atsižvelgiant į tai, kad lieka nesuderintos pastabos tik Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, kurios pakankamai plačiai išdiskutuotos ankstesniuose pasitarimuose ir dėl kurių pateikti aiškūs argumentai, siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus vedėjas

Tomas Razauskas

Tomas Razauskas, tel. 8 706 63 838, el. p. tomas.razauskas@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-09-28 Nr. 2D- 4230 (11.37)

I 2016-06-02 Nr. S-13-1687

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4369

Vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2016 m. birželio 2 d. rezoliucija Nr. S-13-1874, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369 (toliau – Įstatymo projektas) projektą, patikslintą pagal 2016 m. liepos 20 d. pasitarimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) kanceliarijoje metu išsakytas pastabas ir pasiūlymus ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – TM) 2016 m. liepos 28 d. el. paštu gautas pastabas (toliau – patikslintas nutarimo projektas).

Nutarimo projektas buvo svarstytas 2016 m. liepos 12 d. ministerijų atstovų pasitarime. Pasitarimo protokolo Nr. 28 sprendimu dėl 4 klausimo buvo nutarta LRV kanceliarijoje surengti pasitarimą, dalyvaujant ŽŪM, TM ir LRV kanceliarijos Teisės departamento atstovams, ginčytinoms nuostatoms suderinti. 2016 m. liepos 20 d. pasitarimo LRV kanceliarijoje metu nutarta siūlyti maisto klastojimo sąvoką (draudžiamą veiklą) numatyti Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, prireikus išvados siūlyti atitinkamos veiklos kriminalizavimą pasirinktame atskirame (naujame) Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) straipsnyje ir nutarimo projektą papildomai suderinti darbo tvarka. Pagal pasitarimo metu pateiktus siūlymus patikslintas nutarimo projektas 2016 m. liepos 22 d. el. paštu buvo išsiųstas derinti su institucijomis. 2016 m. liepos 28 d. TM el. paštu pateikė pastabas dėl patikslinto nutarimo projekto, taip pat nurodė, kad toliau nuosekliai laikosi savo 2016 m. birželio 21 d. rašte Nr. (1.36)2T-770 išreikštos pozicijos dėl specialiosios maisto klastojimo normos BK sukūrimo netikslingumo.

Pažymime, kad baudžiamoji atsakomybė už maisto klastojimą yra taikoma ir kitose valstybėse, pvz., Jungtinėje Karalystėje už maisto klastojimą, kuriuo pažeidžiamas 1990 m. Maisto saugos aktas (angl. *Food Safety Act* 1990), taikoma neriboto dydžio bauda arba laisvės atėmimas iki 2 metų, Italijos Respublikos Parlamentas 2016 m. pritarė įstatyminiam dekretui, kuris numato baudžiamąją atsakomybę už aliejaus klastojimą (it. *le novità introdotte dalla nuova legge anti contraffazione dell'olio dell'extra vergine di oliva*), Danijos Karalystė taiko baudžiamąją atsakomybę ir yra įkūrę bendrą struktūrą su policijos ir mokesčių pareigūnais, JAV pagal Federalinį maisto, vaistų

ir kosmetikos aktą (angl. *Federal Food, Drug, and Cosmetic Act*) už maisto klastojimą ar neteisėtą ženklinį skiriamas laisvės atėmimas iki 3 metų ir (ar) bauda iki 10 000 JAV dolerių, Lenkijos Respublika už maisto klastojimą baudžia iki 10 proc. nuo metinių įmonės pajamų. Paminėtini šie baudžiamosios atsakomybės už maisto klastojimą taikymo pavyzdžiai: už arklienos skandalą Nyderlandų Karalystė nuteisė asmenį 34 mėn. kalėjimo; Jungtinė Karalystė verslininką, kuris pigius ešerius ženklino kaip jūros liežuvius (plekšnines žuvis) ir pardavinėjo Islandijos prekybos tinklams, nuteisė 6 mėn. kalėjimo ir paskyrė 50 000 svarų sterlingų baudą; JAV nuteisti dviejų įmonių savininkai, kurie praleis 1 m. kalėjime, nes padirbinėjo Parmezano sūrį, jų gamybai naudodami celiuliozę ir pasisavindami prekinį ženklą.

Patikslintas nutarimo projektas neprieštarauja šešioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 m. programai ir Europos Sąjungos teisės normoms.

Patikslintas nutarimo projektas derintas su TM, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija be pastabų. Į Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos 2016 m. rugsėjo 5 d. rašte Nr. B6-(1.19)-2312 išdėstytas pastabas neatsižvelgta dėl derinimo pažymoje išdėstytų motyvų.

Patikslintas nutarimo projektas buvo skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Teisės aktų projektų posistemėje ir prašoma suderinti per 7 darbo dienas nuo paskelbimo dienos. Visuomenės pastabų negauta.

Patikslintas nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Patikslintame nutarimo projekte nėra įtvirtintų naujų sąvokų, kurias reiktų suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Patikslintą nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius R. Krasuckis, tel. 239 1130) Kokybės politikos skyriaus (vedėja J. Martutaitytė, tel. 239 1162) patarėja A. Baniienė, tel. 239 1282.

PRIDEDAMA:

1. Patikslintas nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Derinimo pažyma, 5 lapai.
3. Derinimo raštai, 6 lapai.

Ministrė

Virginija Baltraitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4369**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. birželio 1 d. sprendimo Nr. SV-S-1559 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 9 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Nepritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4369 (toliau – Įstatymo projektas), nes:

1. Sisteminė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) nuostatų analizė leidžia daryti išvadą, kad BK 202 straipsnio pakeitimus paskatinę tikslai jau yra įgyvendinti esamu teisiniu reguliavimu, o Įstatymo projekto rengėjų siūloma kriminalizuoti (kaip kvalifikuota sudėtis) nauja nusikalstama veika savaime yra nusikalstama, kadangi neteisėtas maisto produktų tvarkymas turi būti atitinkamai vertinamas kaip neteisėtas vertimasis ūkine ar komercine veikla ir užtrauktų baudžiamąją atsakomybę pagal BK 202 straipsnio 1 dalį, o maisto klastojimas turėtų būti vertinamas kaip draudžiama ūkinė ar komercinė veikla, kadangi tokia veikla savaime negali būti teisėta (jai negali būti išduodami leidimai ar licenzijos), ir atitinkamai kvalifikuojamas pagal BK 202 straipsnio 2 dalį.

Be to, priklausomai nuo individualaus atvejo, maisto klastojimas galėtų būti vertinamas kaip sukčiavimo nusikaltimo sudėtis (BK 182 straipsnis) ar kaip svetimo prekių ženklo naudojimas (BK 204 straipsnis). Jeigu neteisėtas maisto produktų tvarkymas ar klastojimas yra susijęs su kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei produktų gamyba arba prekyba, tokia veika turėtų būti kvalifikuojama pagal BK 276 straipsnį (Kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei produktų gamyba arba prekyba jais).

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Įstatymo projektu siekiamos baudžiamosios atsakomybės spragos BK nėra, todėl Įstatymo projektu siūlymas BK kazuistiškai sukurti specialią kvalifikuotą normą vertintinas neigiamai, o siūlomas nusikalstamos veikos, kuri jau dabar užtraukia baudžiamąją atsakomybę, atskiras kriminalizavimas laikytinas netikslingu ir pertekliniu.

2. Įstatymo projektu BK sukuriama tiesioginė Įstatymo projektu teikiamo BK 202 straipsnio 2 dalies ir galiojančio BK 202 straipsnio 1 ir 2 dalių konkurencija, kuri neišvengiamai nulems viso baudžiamojo įstatymo straipsnio praktinio taikymo ir straipsnio nuostatų persidengimo bei dubliavimo problemas (įskaitant ir visų straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų inkriminavimo problemas).

3. Siekiant teisinio nuoseklumo ir aiškumo taikant pirmiau minėtas BK normas ir įvertinus tai, kad teisės aktuose nėra nustatyta, kokia veikla laikytina maisto klastojimu, tikslinga Lietuvos Respublikos Maisto įstatyme apibrėžti sąvoką „maisto klastojimas“ ir nurodyti, kad maisto klastojimas yra Lietuvos Respublikoje draudžiama ūkinė (komercinė) veikla.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras

Žemės ūkio ministerijos
Teisės departamento direktorius

Andrius Burlėga

2016-08-26

Žemės ūkio ministrė
Virginija Baltraitienė

Ball-

2016-09-28

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

SPRENDIMAS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ

2016 m. birželio 1 d. Nr. SV-S-1559
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2016 m. gegužės 31 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-355 ir į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymą, n u s p r e n d ž i a:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3606(2).

2. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.166 ir 3.167 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3951.

3. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 3, 22, 57, 58, 256, 293, 312, 317, 320, 322 ir 324 straipsnių pakeitimo, 34 straipsnio ir XXX skyriaus pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIP-4116.

4. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo Nr. I-480 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4309.

5. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4310.

6. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 260 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4311.

7. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4312.

8. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589, 614, 633 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4313.

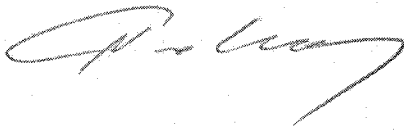
9. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369.

10. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 19, 23, 43, 46, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 23¹, 23² straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-4391.

11. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 145 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4394.

12. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 16² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4437.

Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas

Vydas Gedvilas

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Apie neteisėtą maisto tvarkymą, maisto klastojimą ir vartotojų apgaudinėjimą garsiausiai imta kalbėti po daugelį Europos šalių sukrėtusio tyrimo, kurio metu buvo nustatyta, kad įvairiuose mėsos gaminiuose jautiena buvo pakeista gerokai pigesne, galimai net nelegaliai pagaminta arkliena. Tokių mėsos konservų su arkliena buvo aptikta ir Lietuvoje.

Italijoje nustatyta atveju, kai prastinės rūšies alyvuogių aliejaus etiketėse buvo nurodyta aukščiausia rūšis. Alyvuogės buvo mirkomos vario sulfate, kad pakeistų spalvą. Didžiojoje Britanijoje sulaikyta daugiau kaip milijonas vištų kiaušinių, kurie buvo ženklinami kaip ekologiški, sudėti laisvėje gyvenančių vištų, nors iš tiesų taip supakuoti buvo pigesni, narvuose laikomų vištų kiaušiniai.

Atsižvelgiant į realiai kylančias grėsmes, susijusias su neteisėtu maisto tvarkymu ir maisto klastojimu, Europolas ir Interpolas jau 5 metus kasmet iniciuoja operacijas „Opson“, kurių metu daugiau kaip 50-ties valstybių maisto ir veterinarijos tarnybų, policijos ir muitinės pareigūnai tikrina oro ir jūrų uostus, turgavietes, parduotuves, pasienio sandėlius. Kovai su nelegaliu maisto tvarkymu ir maisto klastojimu netgi kuriami specializuoti policijos padaliniai.

Paviešinus šių metų sausio 18 – vasario 14 d. vykdytos tarptautinės operacijos „Opson V“ rezultatus, nustatyta, kad buvo nustatyta ir konfiskuota daugiau kaip 10 tūkst. tonų padirbto ar netinkamo vartoti maisto ir apie milijonas litrų suklastotų gėrimų.

Lietuvoje „Opson V“ operacijos metu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) pareigūnai sulaikė 63 tonas nesaugių, neaiškios kilmės ar netinkamai paženklintų maisto produktų. Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pareigūnai atskleidė suklastotų saldumynų iš Kinijos importo atvejį ir užtikrino, kad į mūsų šalies rinką nepatektų 57 tūkst. vienetų suklastotų saldinių ir 229 tūkst. vienetų suklastotos kramtomos gumos.

Vien per šių metų pirmą ketvirtį VMVT pareigūnai bendradarbiaudami su kitomis institucijomis sulaikė 120 tonų neaiškios kilmės mėsos.

Visi šie faktai patvirtina, kad nesąžiningi fiziniai ir juridiniai asmenys, neteisėtai tvarkydami maistą ir (ar) jį klastodami, pelnosi ne tik parduodami prastos kokybės maistą už aukščiausią kainą, bet ir mūsų visų sveikatos sąskaita. Todėl norint sulaukti efektyvių rezultatų, būtina griežtinti sankcijas pažeidėjams, kadangi nedidelės administracinės baudos, konfiskuojamas ir sunaikinamas krovinys neatgraso pažeidėjų nuo vykdomos veiklos. Be to, privalo keistis ir požiūris į tokius nusikaltimus, nes parduodant neaiškios kilmės maistą ne tik valstybė patiria finansinių nuostolių, bet ir rizikuojama žmonių sveikata.

Europos Parlamento 2014 m. sausio 14 d. rezoliucijoje Nr. 2013/2091(INI) dėl maisto krizės, sukčiavimo maisto grandinėje ir jo kontrolės pažymima, kad Europolo duomenimis stebimas maisto klastojimo atvejų augimas ir ši tendencija tęsis toliau, kartu į maisto klastojimą įtraukdama ir kriminalines organizacijas. Rezoliucijos 63 punkte taip pat pateikta Europos Parlamento pozicija, kad būtina, kad Europos Sąjungos valstybės narės, kaip papildomą atgrasymo priemonę, nustatytų dar didesnes sankcijas, įskaitant ir baudžiamąją atsakomybę, už maisto klastojimą, kai tyčia

sukeliamas pavojus visuomenės sveikatai ar suklastoti produktai pateikiami pažeidžiamai visuomenės daliai.

Baudžiamoji atsakomybė už maisto klastojimą jau yra taikoma ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, pvz., Jungtinėje Karalystėje už maisto klastojimą taikoma bauda arba laisvės atėmimas iki 2 metų.

Dėl aukščiau nurodytų priežasčių projektų rengėjai siūlo papildyti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 202 straipsnį nauja 2 dalimi, nustatant nusikalstamos veikos – neteisėto vertimosi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla – kvalifikuotą sudėtį, asmeniui, kuris versliškai ar stambiu mastu, neturėdamas kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą.

Projekto rengėjai tikisi, kad nusikalstamos veikos kvalifikuotos sudėties nurodymas BK 202 straipsnio 2 dalyje ne tik padės atgrasyti potencialius pažeidėjus nuo neteisėtos veiklos vykdymo, tačiau pasitarnaus ir teisėsaugos institucijoms operatyviai ir efektyviai atliekant tokių nusikalstamų veikų tyrimą ir laiku ir tinkamai patraukiant kaltus asmenis baudžiamojon atsakomybėn. Be to, asmenims legalizavus vykdomą veiklą, bus surenkami mokesčiai į valstybės biudžetą.

Taip pat projekto rengėjai mano, kad BK 202 straipsnio papildymas nauja 2 dalimi kartu su Lietuvos Respublikos maisto įstatymo pakeitimais, kuriais VMVT bus suteikiama kompetencija skirti baudas už maisto klastojimą, leis sukurti sistemą, pagal kurią atsakomybė už maisto klastojimą bus taikoma pagal padaryto pažeidimo pavojingumą saugomiems visuomenės interesams.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Seimo narys Bronius Pauža ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galiojančio BK 202 straipsnyje nėra nusikalstamos veikos – neteisėto vertimosi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla – kvalifikuotos sudėties, kurioje būtų išskiriamas neteisėtas vertimasis versliškai ar stambiu mastu maisto tvarkymo veikla, taip pat versliškai ar stambiu mastu vykdomas maisto klastojimas, todėl teisėsaugos institucijos šią nusikalstamą veiką laiko visų pirma finansiniu nusikaltimu ir tyrimą vykdo remdamiesi mokestiniais vykdomos veiklos aspektais. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad su neteisėta maisto tvarkymo veikla ir maisto klastojimu neatskiriama susijęs ir visuomenės sveikatos interesas, kadangi šios veikos rezultatai (maistas) tiesiogiai patenka vartotojams, kurie juos vartoja, todėl labai svarbu, kad asmenys, versliškai ar stambiu mastu, neturėdami kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn ne tik dėl savo finansinio nusikalstamos veikos pobūdžio, bet ir dėl šios nusikalstamos veikos pažeidžiamo visuomenės sveikatos intereso. Be to, atsižvelgiant į įstatymo projektu siekiamą apsaugoti vertybių reikšmingumą, sankcijoje siūloma nustatyti baudą, laisvės apribojimą, areštą arba laisvės atėmimą iki ketverių metų.

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 173 straipsnyje taip pat nustatyta administracinė atsakomybė už neteisėtą vertimąsi komercine, ūkine, finansine ar profesine veikla neturint licencijos (leidimo) veiklai, kuriai reikalinga licencija

(leidimas), ar kitokiu neteisėtu būdu. Atsakomybę už šio straipsnio pažeidimus taiko rajonų (miestų) apylinkių teismai ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas.

Administracinio pažeidimo kvalifikuota sudėtis, dėl atsakomybės už neteisėtą maisto tvarkymą neturint kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, taip pat maisto klastojimą, ATPK nenustatyta, todėl tai atvejais, kai nustatomi pažeidimai susiję su neteisėtu maisto tvarkymu neturint kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla ir (ar) maisto klastojimu, atsakomybė taikoma kaip ATPK 173 straipsnio ir (ar) ATPK 42 straipsnio (higienos norminių aktų pažeidimas), ATPK 163¹³ straipsnio (prekių, nepaženklintų teisės aktų nustatyta tvarka, pateikimas į rinką, tiekimas rinkai, pardavimas vidaus rinkoje, taip pat neteisingos informacijos apie prekę pateikimas), ATPK 189 straipsnio (prekių, paslaugų, žaliavų kokybės reikalavimų pažeidimas) sutaptis.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projektu nustatoma nusikalstamos veikos – neteisėto vertimosi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla – kvalifikuota sudėtis, t. y. baudžiamoji atsakomybė asmeniui, kuris versliškai ar stambiu mastu, neturėdamas kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą. Nusikalstamos veikos sankcijoje numatoma bauda arba laisvės apribojimas, arba areštas, arba laisvės atėmimas iki ketverių metų.

Projektu siekiama visų pirma prevencinės funkcijos, t. y. atgrasyti potencialius pažeidėjus nuo neteisėtos veiklos vykdymo. Aukščiau aiškinamajame rašte nurodyti neteisėtos maisto tvarkymo veiklos ir maisto klastojimo mastai turėtų būti rimtas įspėjamasis signalas, kad būtina imtis efektyvių priemonių, siekiant suvaldyti ir kaip įmanoma labiau sumažinti galimą gresmę ne tik valstybės ekonomikai ir verslo tvarkai, tačiau visuomenės sveikatai.

Projektas taip pat pasitarnaus už maisto kontrolę atsakingoms institucijoms ir teisėsaugos institucijoms operatyviai ir efektyviai atliekant tokių nusikalstamų veikų tyrimą ir laiku ir tinkamai patraukiant kaltus asmenis baudžiamojon atsakomybėn.

Be to, asmenims tinkamai įteisinus savo veiklą ir sudarius kompetentingoms institucijoms sąlygas vykdyti tinkamą šių subjektų kontrolę bus užtikrinamas dėl vykdomos veiklos mokėtinų mokesčių surinkimas į valstybės biudžetą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Projektas turės teigiamą poveikį kriminogeninei situacijai, leis sukurti sąlygas efektyvesnei kovai su nelegalia maisto tvarkymo veikla ir maisto klastojimu.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Projektas nesusijęs su įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Naujų teisės aktų priimti, galiojančių teisės pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir ES dokumentus.

Projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei ES dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2016 m. gruodžio 31 d. patvirtins Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo įgyvendinimui papildomų biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projektas bus paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „sukčiavimas“, „maisto sauga“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia:

Seimo nariai

Bronius Pauža

Kazys Starkevičius

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

20 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 202 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 202 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Tas, kas versliškai ar stambiu mastu, neturėdamas kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat tas, kas versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Buvusias 202 straipsnio 2 ir 3 dalis laikyti 3 ir 4 dalimis.

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Bronius Pauža

Kazys Starkevičius

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

20 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 202 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 202 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Tas, kas versliškai ar stambiu mastu, neturėdamas kompetentingos institucijos išduoto leidimo verstis maisto tvarkymo veikla, ar kitu neteisėtu būdu, tvarkė maistą, taip pat tas, kas versliškai ar stambiu mastu klastojo maistą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.“

2. Buvusias 202 straipsnio 2 ir 3 dalis laikyti 3 ir 4 dalimis.

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:

Seimo nariai

Bronius Pauža

Kazys Starkevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

PASITARIMO DĖL BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PROTOKOLAS

2016-07-21 Nr. LV-264

Vilnius

Posėdžio pirmininkė: Ana Stankaitienė – Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos pažangos departamento direktorė.

Posėdžio sekretorius: Tomas Razauskas – Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos pažangos departamento Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus vedėjas.

Dalyvavo:

Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento direktorius Rimantas Krasuckis, Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento Kokybės skyriaus vedėja Jolita Martutaitytė, Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento Kokybės skyriaus patarėja Aurika Banienė, Žemės ūkio ministerijos Teisės departamento Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus vyriausioji specialistė Rosita Pletienė, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos l. e. p. direktoriaus pavaduotojas Deividas Kliučinskas, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos l. e. p. Teisės skyriaus vedėjas Raimondas Andrijauskas, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas Egidijus Verenius, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Veterinarijos sanitarijos skyriaus vyriausioji specialistė Deimantė Biknerytė, Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos priežiūros departamento Mitybos ir fizinio aktyvumo skyriaus vedėjas Almantas Kranauskas, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento Teisės taikymo skyriaus vedėjas Dainius Petravičius, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento Teisės taikymo skyriaus patarėja Roberta Kairytė.

SVARSTYTA. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369“ projekto.

KONSTATUOTA:

2016 m. liepos 12 d. ministerijų atstovų pasitarimo protokolo Nr. 28 sprendimu dėl 4 klausimo buvo nutarta Vyriausybės kanceliarijoje surengti pasitarimą, dalyvaujant Žemės ūkio ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento atstovams, ginčytinoms nuostatoms suderinti. Suderintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, o jeigu liktų nesuderintų nuostatų, – Vyriausybės pasitarime.

Teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamento atstovai atsisakė dalyvauti pasitarime.

Teisingumo ministerija el. paštu anksčiau yra pateikusi poziciją, kurioje nurodė, kad Teisingumo ministerija toliau nuosekliai laikysis jos 2016-06-21 rašte Nr. 2D-2695(11.39) išsakytos pozicijos ir *nepritaria tiek neteisėto maisto tvarkymo, tiek maisto klastojimo atskiram kriminalizavimui Baudžiamojo kodekso (BK) 202 straipsnyje dėl nurodytame rašte išdėstytų argumentų.*

Ministerija atitinkamai pasiūlė *maisto klastojimą* (taip pat ir suklastoto maisto sąvoką) *apibrėžti specialiaame įstatyme, t. y. Maisto įstatyme* (kaip jame jau yra apibrėžtas maisto tvarkymas ir pan. veikla). Siūloma būtent Maisto įstatyme aiškiai nurodyti, kad maisto klastojimas yra Lietuvos Respublikoje draudžiama ūkinė (komercinė) veikla. Esant tokiam pakeitimui (t. y. specialiaame įstatyme aiškiai įtvirtinus maisto klastojimo draudimą), BK 202

straipsnio 2 dalies nuostatos, susijusios su maisto klastojimu, būtų sėkmingai pritaikomos praktikoje. Atsižvelgiant į tai, siūloma koreguoti teikiamą Vyriausybės išvadą Seimui.

Pasitarime dalyvavę dalyviai sutarė, kad maisto klastojimo problema yra aktuali, o jos tinkamam užkardymui būtina tobulinti teisinį reglamentavimą – pavyzdžiui, atitinkamą draudžiamą veiką apibrėžti Maisto įstatyme ir siūlyti Seimui baudžiamąją atsakomybę nustatyti ne BK 202 straipsnyje, o naujame straipsnyje.

NUTARTA:

1. Pasiūlyti Žemės ūkio ministerijai patobulinti išvados projektą – siūlyti maisto klastojimo sąvoką (draudžiamą veiklą) numatyti Maisto įstatyme, prireikus išvados siūlyti atitinkamos veiklos kriminalizavimą pasirinktame atskirame (naujame) BK straipsnyje. Taip pat siūloma teikime pateikti papildomą informaciją apie užsienio šalių praktiką maisto klastojimo srityje ir pastaruoju metu vykdomų teisminių tyrimų praktiką Lietuvoje.

2. Patikslintą Vyriausybės nutarimo projektą darbo tvarka papildomai suderinti su Teisingumo ministerija, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentu ir pateikti Vyriausybei.

Posėdžio pirmininkė

Ana Stankaitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-10-11 Nr. (1.36.) 27-1228
į 2016-09-28 Nr. 2D-4230(11.37)

Kopija

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 papunkčio nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi po 2016 m. liepos 12 d. ministerijų atstovų pasitarimo patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), informuoja, kad dėl patikslinto Nutarimo projekto tikslo, siūlomų teisinio reguliavimo priemonių ir galimų teisinio reguliavimo pasekmių pastabų ir pasiūlymų neturi.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Jevgenijus Kuzma (8 5) 266 2884, el. p. jevgenijus.kuzma@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

Teisingumo ministerija
Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius
Tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940
El. p. rastine@tm.lt

Įrašyta į Lietuvos Respublikos
Teisingumo ministerijos
dokumentų registrą

Įrašymo data: 2016-10-11

Šiuo dokumentu naudoti

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2016-09-05 Nr. B6-(1.19.)-2312
| 2016-08-25 Nr. 2D-3838

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), išnagrinėjusi Jūsų 2016-08-25 raštu Nr. 2D-3838 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), atkreipia dėmesį į šias pastabas:

1. VMVT nuomone, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369 (toliau – Įstatymo projektas) parengimą paskatinę tikslai nėra įgyvendinti. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 202 straipsnio 2 dalyje nustatyta baudžiamoji atsakomybė už vertinamąsi ūkinėmis, komercinėmis, finansinėmis ar profesinėmis veiklomis, kuriomis draudžiama verstis Lietuvoje. Kalbant apie baudžiamosios atsakomybės taikymo pagrindus, pažymėtina, kad draudimas verstis tam tikromis veiklomis turi būti nustatytas įstatymu (Abramavičius A. ir kiti. *Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. Specialioji dalis (99–212 straipsniai)*. Vilnius: Valstybės įmonė Registrų centras, 2009, p. 477), todėl, jei veikla nėra uždrausta įstatymu, baudžiamoji atsakomybė pagal BK 202 straipsnio 2 dalį asmeniui negali būti taikoma. Pažymėtina, kad įstatymuose maisto klastojimo sąvoka ir draudimas verstis maisto klastojimu nėra įtvirtinti. Pavienėmis teisės normomis draudžiami įvairūs galimi maisto klastojimo būdai, pvz.: neteisingas perženklinimas, klaidingos informacijos nurodymas ir panašiai, tačiau tam, kad šios veiklos galėtų būti pripažintos maisto klastojimu, asmuo, darydamas jas, turi siekti ekonominės naudos ir veikti tiesiogine tyčia, t. y. asmuo turi sukelti pavojingą veikos pobūdį ir norėti taip veikti. Dėl minėtų priežasčių diskutuotina Nutarimo projekto rengėjo pozicija, kad maisto klastojimas savaime negali būti teisėtas (negali būti išduodami leidimai ar licencijos), todėl atitinkamai turėtų būti kvalifikuojama pagal BK 202 straipsnio 2 dalį.

2. Įstatymo projektu siekiama kriminalizuoti dvi atskiras su maisto tvarkymu susijusias veikas – neteisėtą maisto tvarkymą ir maisto klastojimą. VMVT pritaria Nutarimo projekte pateiktai pozicijai, kad neteisėtas maisto tvarkymas vertintinas kaip nusikalstama veika, atitinkanti BK 202 straipsnio 1 dalyje nustatyto nusikaltimo sudėties požymius, todėl, VMVT nuomone, būtų tikslinga tikslinti Įstatymo projektą, jame nustatant baudžiamąją atsakomybę tik už maisto klastojimą, ir, atsižvelgiant į tai, kad maisto klastojimu pažeidžiama vertimosi ūkine, komercine veikla tvarka, nustatyti baudžiamąją atsakomybę už maisto klastojimą ne BK 202 straipsnyje, tačiau viename iš BK XXXI skyriaus „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai“ straipsnių, pvz., 204¹ straipsnyje. Pažymėtina, kad teisės aktuose maisto klastojimas nėra uždraustas kaip draudžiama ūkinė, komercinė veikla, teisės aktuose taip pat nepateikta maisto klastojimo sąvoka, todėl, VMVT nuomone, BK tikslinga nurodyti, kokios veikos laikytinos maisto klastojimu, ir pačią normą išdėstyti taip:

„204¹. Maisto klastojimas

1. Tas, kas versliškai ar stambiu mastu tvarkė maistą naudodamas neleistinas, netinkamas ar neteisėtai įgytas maisto sudedamąsias dalis, klaidingai ar užmaskuotai pateikė ar pakeitė maistą apibūdinančią informaciją ant bet kokios rūšies maisto pakuotės, fasuotės, maisto etiketės ar dokumentuose, taip pat tokią informaciją pašalino nuo bet kokios rūšies maisto pakuotės, fasuotės, maisto etiketės ar dokumentuose,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.“

3. Nutarimo projekte nurodoma, kad priklausomai nuo individualaus atvejo, maisto klastojimas galėtų būti vertinamas kaip sukčiavimas (BK 182 straipsnis), svetimo prekių ženklo naudojimas (BK 204 straipsnis) ar kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei produktų gamyba arba prekyba jais (BK 276 straipsnis), tačiau maisto klastojimas apima kur kas daugiau klastojimo būdų. Nors kai kurie maisto klastojimo būdai galėtų sutapti su Nutarimo projekte nurodytuose BK straipsniuose nustatytomis nusikalstamomis veikomis, tai neturėtų būti priežastimi neišskirti maisto klastojimo kaip atskiros nusikalstamos veikos. Pažymėtina, kad situacijos, kai yra padaromos kelios nusikalstamos veikos, baudžiamąjoje teisėje turėtų būtų vertinamos kaip nusikalstamų veikų sutaptis.

4. Siūlymas įtvirtinti maisto klastojimo draudimą Lietuvos Respublikos maisto įstatyme (toliau – Maisto įstatymas) nederėtų su jame nustatyta teisės normų konstrukcija ir jo reguliavimo dalyku. Maisto įstatymas nustato tiekiamą rinkai maisto ir jo tvarkymo reikalavimus, taip pat nustato maisto tvarkymo subjektų pareigas ir atsakomybę. Taigi, Maisto įstatymas nustato sąlygas, kurias įvykdžius ar atitikus, maistas gali būti teikiamas rinkai. Maisto įstatyme nėra nustatyta jokių draudimų verstis komercine ar ūkine veikla, tik draudimai tam tikrų produktų kategorijoms.

Taip pat maisto klastojimo draudimą įvardijus Maisto įstatyme būtų susiduriama su praktiniais teisės taikymo sunkumais. Kaip analogija, šiuo atveju yra aktuali BK 202 straipsnio 1 dalis, kurioje yra nustatyta baudžiamoji atsakomybė už vertinamą ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla neturint licencijos (leidimo) veiklai, kuriai ji (jis) reikalinga, ar kitokiu neteisėtu būdu. Pavyzdžiui, 2016-03-25 VMVT pareigūnai atliko patikrinimą, kurio metu muitinės sandėlyje bei šalia sandėlio stovinčiame krovininiame automobilyje rastas didelis kiekis (iš viso 117,817 tonų) galimai suklastotos, neapskaitytos šaldytos mėsos gaminių ir subproduktų. Mėsos gaminių išsigijimo dokumentai nepateikti, dalies mėsos gaminių tinkamumo vartoti terminų nustatyti neįmanoma, mėsos gaminiai nepaženklinti, įtariama mėsos gaminių perpakavimo veikla, sandėlyje savikontrolė nevykdoma, atskamumas neužtikrinamas. Per patikrinimą rasta įvairios spausdintos ženklavimo etiketės (1 kartoninė dėžė), etiketės-lipdukai (23 rulonai) su Vokietijos Federacinės Respublikos gyvūninio maisto tvarkymo subjekto veterinarinio patvirtinimo numeriu. Nagrinėjamu atveju ikiteisminis tyrimas pradėtas dėl įtariamos maisto klastojimo veiklos, perženklinant bei perpakuojant mėsos produktus, taip pakeičiant jų kilmę, kvalifikuota pagal BK 182 straipsnio 2 dalį, 222 straipsnio 1 dalį, 300 straipsnio 1 dalį. Ikiteisminis tyrimas nutrauktas, nes nepasitvirtino galimo maisto klastojimo faktas, pažymint, kad mėsos gaminių laikymo ir ženklavimo tvarkos pažeidimai nėra baudžiamosios atsakomybės dalykai ir nenustatyti baudžiamajame įstatyme numatytų nusikaltimo ar baudžiamąjo nusižengimo požymiai. Ar nebuvo padaryta nusikalstama veika, nustatyta BK 202 straipsnio 1 dalyje, nebuvo net tiriama. Ši aplinkybė tik patvirtina, kad baudžiamosios atsakomybės nustatymas už maisto klastojimą padėtų išvengti teisės taikymo problemų, nes atsakomybės nustatymas konkrečiame straipsnyje apribotą galimybę pasirinktinai taikyti ar netaikyti teisės normų.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos baudžiamąjo proceso kodekso 166 straipsnyje nustatyta, kad ikiteisminis tyrimas pradedamas gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką arba prokurorui ar ikiteisminio tyrimo pareigūnui patiems nustatčius nusikalstamos veikos požymius. Draudimą klastoti maistą įtvirtinus Maisto įstatyme, susidarytų situacija, kad galimai nusikalstamos veikos požymius turėtų visų pirma įvertinti VMVT pareigūnai (dėl Maisto įstatyme įtvirtintos funkcijos užtikrinti Maisto įstatyme įtvirtintų reikalavimų laikymąsi) ir tik tuomet informaciją persiųsti ikiteisminio tyrimo įstaigoms. Dažnu atveju VMVT tyrimas

apsiribotų vien tik formalių aplinkybių nustatymu, kadangi VMVT neturi tokių įgaliojimų, kuriuos turi ikiteisminio tyrimo įstaigos. Dėl šios priežasties maisto klastojimo tyrimas būtų apsunkintas, kadangi po VMVT atlikto patikrinimo nesažiningi ūkio subjektai galėtų mėginti slėpti nusikalstamos veikos visapusiškam ištyrimui svarbias aplinkybes, o tai reikštų, kad galimai nebūtų pasiektas Įstatymo projekto rengėjų tikslas – tinkamai nubausti asmenis, klastojusius maistą. Todėl, VMVT nuomone, sprendžiant maisto klastojimo problemą neabejotinai reikėtų pasinaudoti Italijos, kurioje tyrimus dėl maisto klastojimo atlieka specialus Italijos karabinierių (policijos) padalinys – *Comando Carabinieri per la Tutela della Salute, Nuclei Antisofisticazioni e Sanità (NAS)*, patirtimi. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad maisto klastojimo išskyrimas į atskirą BK 204¹ straipsnį sudarytų tinkamas prielaidas keičiant požiūrį į maisto klastojimą ir siekiant ateityje tinkamai organizuoti šios nusikalstamos veikos ištyrimą.

Veterinarijos sanitarijos skyriaus vedėjas-
valstybinis veterinarijos inspektorius,
l. e. p. direktoriaus pavaduotojas

Deividas Kliučinskas

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2016-09-06 Nr. (1.1.5-412)10-7342
Į 2016-08-25 Nr. D2-3838

Kopija

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Sveikatos apsaugos ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369“ projektą Nr. 16-6965(3), informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Viceministrė

Jadvyga Zinkevičiūtė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-4369“ PROJEKTO
(TAP NR. TAP-16-1150; TAIS NR. 16-6965(2)) (toliau – Projektas)**

2016-07-04 Nr. NV-2166

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Projekto lydimajame medžiagoje išreiškiama nuomonė, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4369 (toliau – Įstatymo projektas) parengtas tinkamai reaguojant į Europos Sąjungos mastu iškilusią problemą dėl maisto klastojimo, taip pat remiamasi Europos Sąjungos Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos 2016 m. balandžio 11 d. posėdyje Europos Komisijos atstovų išreikšta Europos Komisijos pozicija imtis aktyvių veiksmų, siekiant spręsti maisto klastojimo problemą. Pirma, abejotina, ar tikslinga remtis posėdžio sprendimu, kurio turinys ir priėmimo motyvai nėra atskleisti. Antra, manytina, kad netikslinga lyginti priemones, kurių ketina imtis Europos Komisija, su Baudžiamojo kodekso pakeitimais, siekiant įtvirtinti naują baudžiamąją veiką už maisto klastojimą, t. y. pačios savaime šios priemonės nėra lygiavertės.

2. Pažymime, kad Teisingumo ministerijos 2016 m. birželio 21 d. rašte Nr. (1.36)2T-770 pateiktos pastabos Įstatymo projektui, t. y. išdėstyti nepritartimo Įstatymo projektui motyvai, suponuoja Vyriausybės poziciją nepritarti Seime svarstomam Įstatymo projektui. Pritardami Teisingumo ministerijos pozicijai dėl Įstatymo projekto ir iš esmės sutikdami su Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2016 m. gegužės 9 d. išvadoje Nr. XIIP-4369 pateiktomis pastabomis Įstatymo projektui, papildomai pažymime, kad kazuistinis reglamentavimas, siekiant kriminalizuoti maisto klastojimo veiką, lems priešingą efektą – kils normų kolizijos grėsmė, padaugės neaiškumų taikant baudžiamąjį įstatymą dėl normų konkurencijos, atsiras daugiau skirtingomis reikšmėmis vartojamų sąvokų, be to, pernelyg daug Baudžiamojo kodekso nuostatų numatys atsakomybę už maisto klastojimą ir pan. Kartu pažymėtina, kad neatlikta išsamesnė analizė, nepasitelkta lyginamuoju metodu ir nepasiremta užsienio valstybių praktika kriminalizuojant šią konkrečią sritį, neaptartas šios veikos mastas. Taigi, nesant išsamios analizės, negalima daryti vienareikšmiškos išvados dėl Baudžiamojo kodekso keitimo tikslingumo.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume pakartotinai įvertinti Teisingumo ministerijos 2016 m. birželio 21 d. rašte Nr. (1.36)2T-770 pateiktas pastabas Įstatymo projektui ir pakartotinai spręsti dėl argumentais pagrįstos Vyriausybės pozicijos Įstatymo projektui.

Teisės taikymo skyriaus vedėjas

Dainius Petravičius

Roberta Kairytė, tel. 8 706 63761, el. p. roberta.kairyte@lr.lt

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR XIIP-4369“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas)

Eil. Nr.	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) pastaba, pasiūlymas 2016-06-21 raštas Nr. (1.36)2T-770	Žyma apie pastabą ir pasiūlymą, į kurį nebuvo atsižvelgta
1.	Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369 (toliau – Įstatymo projektas) parengimą paskatinę tikslai nėra įgyvendinti. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 202 straipsnio 2 dalyje nustatyta baudžiamoji atsakomybė už vertimąsi ūkinėmis, komercinėmis, finansinėmis ar profesinėmis veiklomis, kuriomis draudžiama verstis Lietuvos Respublikoje. Kalbant apie baudžiamosios atsakomybės taikymo pagrindus, pažymėtina, kad draudimas verstis tam tikromis veiklomis turi būti nustatytas įstatymu (Abramavičius A. ir kiti. <i>Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso komentaras. Specialioji dalis (99–212 straipsniai)</i> . Vilnius: Valstybės įmonė Registrų centras, 2009, p. 477), todėl, jei veikla nėra uždrausta įstatymu, baudžiamoji atsakomybė pagal BK 202 straipsnio 2 dalį asmeniui negali būti taikoma. Pažymėtina, kad įstatymuose maisto klastojimo sąvoka ir draudimas verstis maisto klastojimu nėra įtvirtinti. Pavienėmis teisės normomis draudžiami įvairūs galimi maisto klastojimo būdai, pvz.: neteisingas perženklimas, klaidingos informacijos nurodymas ir panašiai, tačiau tam, kad šios veiklos galėtų būti pripažintos maisto klastojimu, asmuo, darydamas jas, turi siekti ekonominės naudos ir veikti tiesiogine tyčia, t. y. asmuo turi suvokti pavojingą veikos pobūdį ir norėti taip veikti. Dėl minėtų priežasčių diskutuotina Nutarimo projekto rengėjo pozicija, kad maisto klastojimas savaime negali būti teisėtas (negali būti išduodami leidimai ar licencijos), todėl atitinkamai turėtų būti kvalifikuojama pagal BK 202 straipsnio 2 dalį.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nutarimo projekto 3 punkte nurodyta, kad „Siekiant teisinio nuoseklumo ir aiškumo taikant pirmiau minėtas BK normas ir įvertinus tai, kad teisės aktuose nėra nustatyta, kokia veikla laikytina maisto klastojimu, tikslinga Lietuvos Respublikos Maisto įstatyme apibrėžti sąvoką „maisto klastojimas“ ir nurodyti, kad maisto klastojimas yra Lietuvos Respublikoje draudžiama ūkinė (komercinė) veikla.“</p>
2.	Įstatymo projektu siekiama kriminalizuoti dvi atskiras su maisto tvarkymu susijusias veikas – neteisėtą maisto tvarkymą ir maisto klastojimą. VMVT pritaria Nutarimo projekte pateiktai pozicijai, kad neteisėtas maisto tvarkymas vertintinas kaip nusikalstama veika, atitinkanti BK 202 straipsnio 1 dalyje	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekto rengėjai vieną iš pagrindinių projekto rengimo priežasčių nurodė Europos Parlamento 2014 m. sausio 14 d. rezoliucijos Nr. 2013/2091(INI) dėl maisto krizės, sukčiavimo maisto grandinėje ir jo kontrolės 63 punktą, rekomenduojantį, kad Europos</p>

nustatyto nusikaltimo sudėties požymius, todėl, VMVT nuomone, būtų tikslinga tikslinti Įstatymo projektą, jame nustatant baudžiamąją atsakomybę tik už maisto klastojimą, ir, atsižvelgiant į tai, kad maisto klastojimu pažeidžiama vertimosi ūkine, komercine veikla tvarka, nustatyti baudžiamąją atsakomybę už maisto klastojimą ne BK 202 straipsnyje, tačiau viename iš BK XXXI skyriaus „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai ekonomikai ir verslo tvarkai“ straipsnių, pvz., 204¹ straipsnyje. Pažymėtina, kad teisės aktuose maisto klastojimas nėra uždraustas kaip draudžiama ūkinė, komercinė veikla, teisės aktuose taip pat nepateikta maisto klastojimo sąvoka, todėl, VMVT nuomone, BK tikslinga nurodyti, kokios veikos laikytinos maisto klastojimu, ir pačią normą išdėstyti taip:

„204¹. Maisto klastojimas

1. Tas, kas versliškai ar stambiu mastu tvarkė maistą naudodamas neleistinas, netinkamas ar neteisėtai įgytas maisto sudedamąsias dalis, klaidingai ar užmaskuotai pateikė ar pakeitė maistą apibūdinančią informaciją ant bet kokios rūšies maisto pakuotės, fasuotės, maisto etiketės ar dokumentuose, taip pat tokią informaciją pašalina nuo bet kokios rūšies maisto pakuotės, fasuotės, maisto etiketės ar dokumentuose,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

2. Už šiame straipsnyje numatytą veiką atsako ir juridinis asmuo.“

Sąjungos valstybės narės, kaip papildomą atgrasymo priemonę, nustatytą dar didesnes sankcijas, įskaitant ir baudžiamąją atsakomybę, už maisto klastojimą, kai tyčia sukeliamas pavojus visuomenės sveikatai ar suklastoti produktai pateikiami pažeidžiamai visuomenės daliai. Lietuvoje jau dabar numatytos atgrasomos sankcijos, įskaitant baudžiamąsias - pagal BK 202, 182, 276 (pastarasis taikytinas, kai sukeliamas pavojus žmogaus sveikatai) straipsnius. Priešingai nei siekia BK projekto rengėjai žmogaus sveikata nelaikytina nei pagrindiniu, nei šalutiniu BK 204¹ straipsnyje kriminalizuojamo maisto klastojimo sudėties objektu, o pavojus ar atitinkami pavojingi padariniai žmogaus sveikatai nelaikytini siūlomo maisto klastojimo nusikaltimo sudėties požymiais, kadangi siūloma įtvirtinti formalią nusikaltimo sudėtį savo ruožtu nereikalaujančią jokių pavojingų padarinių. Tuo tarpu BK XXXVIII skyriaus (Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai aplinkai ir žmonių sveikatai) 276 straipsnyje jau yra kriminalizuotas maisto produktų gaminimas iš akivaizdžiai netinkamų, kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei medžiagų arba su kenksmingais priedais. Abiejų minėtų straipsnių lyginamoji analizė leidžia teigti, kad BK 204¹ straipsnis iš dalies dubliuotų ir BK 276 straipsnio nuostatas bei sukurtų šių baudžiamojo įstatymo normų konkurenciją ir keltų pagrįstas abejones dėl šių BK normų tarpusavio santykio ir galimų atskyrimo kriterijų. Pavyzdžiui, BK 204¹ straipsnyje siūloma kriminalizuoti iš esmės BK 276 straipsnyje jau numatytas nusikalstamas veikas (BK 204¹ straipsnis – „Tas, kas <...> tvarkė maistą naudodamas neleistinas, netinkamas ar neteisėtai įgytas maisto sudedamąsias dalis <...>“; BK 276 straipsnis – „Tas, kas <...> pagamino maisto produktų iš akivaizdžiai netinkamų, kenksmingų <...> medžiagų arba su kenksmingais priedais <...>“), todėl praktikoje neišvengiamai kiltų sunkumų dėl šių nusikalstamų veikų praktinio atribojimo, tinkamo kvalifikavimo bei konkretaus BK straipsnio sėkmingo inkriminavimo. Taip pat, esant šių BK normų konkurencijai ir atskyrimo problemai, lieka neaišku, kaip reikėtų vertinti (ir kvalifikuoti) atvejus, kai, pavyzdžiui, stambiu mastu (BK 204¹ straipsnio požymis) buvo gaminami maisto produktai (BK 204¹ ir 276 straipsnių požymiai) naudojant neteisėtai įgytas maisto sudedamąsias dalis (BK 204¹ straipsnio požymis), kurios tuo pačiu buvo ir kenksmingos žmogaus sveikatai ar gyvybei (BK 276 straipsnio požymis) ir daugelis kitų panašių atvejų? Pabrėžtina ir tai, kad BK 276 straipsnio 1 dalyje (lyginat su BK 204¹ straipsniu) papildomai reikalaujama, kad, gaminant maisto produktus, būtų panaudotos žmogaus sveikatai ar gyvybei kenksmingos medžiagos (t. y. būtų keliama grėsmė žmogaus sveikatai ar gyvybei), šio straipsnio sankcijoje nurodyta maksimali dvejų metų laisvės atėmimo bausmė, tuo tarpu atskirame BK 204¹ straipsnyje siūlant kriminalizuoti maisto klastojimo nusikaltimo formalią sudėtį, kurioje nusikalstami veiksmai niekaip nėra siejami su grėsme žmogaus sveikatai, numatoma net dvigubai griežtesnė (lyginant su BK 276 straipsnio 1 dalimi) sankcija, t. y. net iki ketverių metų laisvės atėmimo bausmė (kas papildomai įgalintų taikyti ir Kriminalinės žvalgybos įstatyme numatytas priemones šio nusikaltimo atžvilgiu). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta siūloma sankcija laikytina neadekvačia ir neproporcinga.

		<p>Ketiniai BK kazuistiškai sukurti pridėtinės vertės neturinčią specialią maisto klastojimo normą vertintini neigiamai, o <i>jau esamos nusikalstamos veikos</i> papildomas atskiras kriminalizavimas nederėtų apskritai su BK specialiosios dalies konstravimo praktika. Be to, toks požiūris nėra suderinamas su BK 202 straipsnio konstrukcija (net ir išskyrus vieną iš uždraustų komercinių (ūkinių) veiklų į BK 204¹ straipsnį) ir paskirtimi – BK 202 straipsnyje <i>abstrakčia straipsnio dispozicija apimti kuo daugiau vienu ar kelių nusikalstamų veikų</i> (tiksliai konkrečiai neįvardinant visų įmanomų ūkinių, komercinių ar pan. veiklų). Pritarus siūlymui, būtų galima (ir reikėtų) atskirai kriminalizuoti ir tokias veiklas, kaip vaistų klastojimas, higienos priemonių (kosmetikos) klastojimas, tabako (ir jo gaminių) klastojimas, drabužių klastojimas ir daugybę kitų, tačiau to daryti dėl minėtų analogiškų priežasčių taip pat nėra tikslinga.</p>
3.	<p>Nutarimo projekte nurodoma, kad priklausomai nuo individualaus atvejo, maisto klastojimas galėtų būti vertinamas kaip sukčiavimas (BK 182 straipsnis), svetimo prekių ženklų naudojimas (BK 204 straipsnis) ar kenksmingų žmogaus sveikatai ar gyvybei produktų gamyba arba prekyba jais (BK 276 straipsnis), tačiau maisto klastojimas apima kur kas daugiau klastojimo būdų. Nors kai kurie maisto klastojimo būdai galėtų sutapti su Nutarimo projekte nurodytuose BK straipsniuose nustatytais nusikalstamomis veikomis, tai neturėtų būti priežastimi neišskirti maisto klastojimo kaip atskiros nusikalstamos veikos. Pažymėtina, kad situacijos, kai yra padaromos kelios nusikalstamos veikos, baudžiamojoje teisėje turėtų būti vertinamos kaip nusikalstamų veikų sutaptis.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagal siūlomą 204¹ straipsnyje išdėstymą „maisto klastojimas“ apimtų dvi veikas - <i>tvarkė maistą naudodamas neleistinas, netinkamas ar neteisėtai įgytas maisto sudedamąsias dalis bei klaidingai ar užmaskuotai pateikė ar pakeitė maistą apibūdinančią informaciją <...>, taip pat tokią informaciją pašalino <...></i>. Pirmoji veika, kaip nurodyta 1 punkte, iš esmės jau yra kriminalizuota BK 276 straipsnyje, o siūlymas atskirai kriminalizuoti maistą apibūdinančios informacijos pateikimą, pakeitimą ar pašalinimą nuo bet kokios rūšies maisto pakuotės, fasuotės, maisto etiketės sukuria siūlomo BK 204¹ straipsnio ir galiojančio BK 204 straipsnio konkurenciją. Tuo tarpu analogiškai veiksmai dokumentuose apskritai turėtų būti vertinami tik kaip dokumentų suklastojimas ir kvalifikuojami pagal BK 300 straipsnį. Abejotina ir tai ar, nesant jokiems pavojingiems padariniams, vien informacijos etiketės ir pan. iškraipymas apskritai turėtų užtraukti baudžiamąją atsakomybę ir juo labiau 4 metų laisvės atėmimo bausmę.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte paminėtas problemas iš esmės lemia materialinės teisės normų praktinio taikymo sunkumai, kurie, visų pirma, sprendini ne teisėkūros priemonėmis.</p>
4.	<p>Siūlymas įtvirtinti maisto klastojimo draudimą Lietuvos Respublikos maisto įstatyme (toliau – Maisto įstatymas) nederėtų su jame nustatyta teisės normų konstrukcija ir jo reguliavimo dalyku. Maisto įstatymas nustato tiekiamo rinkai maisto ir jo tvarkymo reikalavimus, taip pat nustato maisto tvarkymo subjektų pareigas ir atsakomybę. Taigi, Maisto įstatymas nustato sąlygas, kurias įvykdžius ar atitikus, maistas gali būti teikiamas rinkai. Maisto įstatyme nėra nustatyta jokių draudimų verstis komercine ar ūkine veikla, tik draudimai tam tikrų produktų kategorijoms.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pateikti argumentai, kuriais yra grindžiamas nepritarimas dėl Maisto įstatymo pakeitimo tikslingumo, <i>nėra pakankami ir pagrįsti</i>. Priešingai nei teigiama, manytina, kad maisto klastojimo draudimo įtvirtinimas būtų suderinamas su šiuo specialaus įstatymo reguliavimo dalyku ir paskirtimi. Maisto įstatymas nustato maisto tvarkymo reikalavimus, todėl laikytinas specialiuoju įstatymu, kiek tai susiję su neteisėtu maisto tvarkymu BK 202 straipsnio 1 dalies prasme, t. y. Maisto įstatyme nurodytų maisto tvarkymo reikalavimų pažeidimas, jeigu tas buvo daroma stambiu mastu arba versliška, būtų pagrindas inkriminuoti BK 202 straipsnio 1 dalį (Maisto įstatyme įtvirtintų reikalavimų pažeidimas yra baudžiamosios atsakomybės atsiradimo pagrindas). Atitinkamai, maisto klastojimo atveju veikty analogiškas modelis –</p>

Taip pat maisto klastojimo draudimą įvardijus Maisto įstatyme būtų susiduriama su praktiniais teisės taikymo sunkumais. Kaip analogija, šiuo atveju yra aktuali BK 202 straipsnio 1 dalis, kurioje yra nustatyta baudžiamoji atsakomybė už vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla neturint licencijos (leidimo) veiklai, kuriai ji (jis) reikalinga, ar kitokiu neteisėtu būdu. Pavyzdžiui, 2016-03-25 VMVT pareigūnai atliko patikrinimą, kurio metu muitinės sandėlyje bei šalia sandėlio stoviniame krovininiame automobilyje rastas didelis kiekis (iš viso 117,817 tonų) galimai suklastos, neapskaitytos šaldytos mėsos gaminių ir subproduktų. Mėsos gaminių įsigijimo dokumentai nepateikti, dalies mėsos gaminių tinkamumo vartoti terminų nustatyti neįmanoma, mėsos gaminiai nepaženklininti, įtariama mėsos gaminių perpakavimo veikla, sandėlyje savikontrolė nevykdoma, atsekamumas neužtikrinamas. Per patikrinimą rasta įvairios spausdintos ženklavimo etiketės (1 kartoninė dėžė), etiketės-lipdukai (23 rulonai) su Vokietijos Federacinės Respublikos gyvūninio maisto tvarkymo subjekto veterinarinio patvirtinimo numeriu. Nagrinėjamu atveju ikiteisminis tyrimas pradėtas dėl įtariamos maisto klastojimo veiklos, perženklinant bei perpakuojant mėsos produktus, taip pakeičiant jų kilmę, kvalifikuota pagal BK 182 straipsnio 2 dalį, 222 straipsnio 1 dalį, 300 straipsnio 1 dalį. Ikiteisminis tyrimas nutrauktas, nes nepasitvirtino galimo maisto klastojimo faktas, pažymint, kad mėsos gaminių laikymo ir ženklavimo tvarkos pažeidimai nėra baudžiamosios atsakomybės dalykai ir nenustatyti baudžiamajame įstatyme numatytų nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymiai. Ar nebuvo padaryta nusikalstama veika, nustatyta BK 202 straipsnio 1 dalyje, nebuvo net tiriama. Ši aplinkybė tik patvirtina, kad baudžiamosios atsakomybės nustatymas už maisto klastojimą padėtų išvengti teisės taikymo problemų, nes atsakomybės nustatymas konkrečiame straipsnyje apribotą galimybę pasirinktinai taikyti ar netaikyti teisės normų.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 166 straipsnyje nustatyta, kad ikiteisminis tyrimas pradedamas gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką arba prokurorui ar ikiteisminio tyrimo

įtvirtinus aiškų maisto klastojimo draudimą Maisto įstatyme ir, jeigu yra poreikis, jame aiškiai apibrėžus kas laikytina maisto klastojimu, Maisto įstatymas taip pat būtų laikomas specialiuoju įstatymu ir BK 202 straipsnio 2 dalies (t. y. netik 1 dalies atžvilgiu) blanketinės normos atžvilgiu, kadangi Maisto įstatyme numatytas maisto klastojimo draudimas jau formaliai reikštų baudžiamosios atsakomybės pagal BK 202 straipsnio 2 dalį atsiradimo pagrindą. Dėl šių priežasčių teigtina, kad siūlomi Maisto įstatymo pakeitimai neprieštarautų Maisto įstatymo paskirčiai (juolab, kad maisto klastojimą BK 204¹ straipsnio dispozicijoje siūloma apibrėžti per maisto tvarkymo („<.>“ tvarkė maistą tyčia naudodamas neleistinas <.>) sampratą, kurios turinys turi būti atskleidžiamas, vadovaujantis tuo pačiu Maisto įstatymo nuostatomis).

Tuo tarpu VMVT pateiktas BK 202 straipsnio 1 dalies neinkriminavimo praktinis pavyzdys negali pagrįsti BK, kaip kraštutinės priemonės, pakeitimų ir, kaip jau buvo minėta pirmiau, panašūs materialinės teisės normų praktinio taikymo sunkumai visų pirma sprendini ne teisėkūros priemonėmis (pavyzdžiui, pareigūnų mokymais ir pan.).

Kaip matyti iš VMVT pateikto BK 202 straipsnio 1 dalies neinkriminavimo praktinio pavyzdžio, VMVT pareigūnai atlikdami patikrinimą nustatė pažeidimus ir tam tikru momentu buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl įtariamos maisto klastojimo veiklos, perženklinant bei perpakuojant mėsos produktus, taip pakeičiant jų kilmę, kvalifikuota pagal BK 182 straipsnio 2 dalį, 222 straipsnio 1 dalį, 300 straipsnio 1 dalį, dėl to procedūrinių sunkumų nebuvo. Todėl Maisto įstatyme nustačius maisto klastojimo draudimą ir įtariant nusikalstamą veiklą pagal BK 202 straipsnio 2 dalį, veiktų ta pati seka, jei tai nustatytų VMVT pareigūnai.

pareigūnui patiems nustačius nusikalstamos veikos požymius. Draudimą klastoti maistą įtvirtinus Maisto įstatyme, susidarytų situacija, kad galimai nusikalstamos veikos požymius turėtų visų pirma įvertinti VMVT pareigūnai (dėl Maisto įstatyme įtvirtintos funkcijos užtikrinti Maisto įstatyme įtvirtintų reikalavimų laikymąsi) ir tik tuomet informaciją persiųsti ikiteisminio tyrimo įstaigoms. Dažnu atveju VMVT tyrimas apsiribotų vien tik formalių aplinkybių nustatymu, kadangi VMVT neturi tokių įgaliojimų, kuriuos turi ikiteisminio tyrimo įstaigos. Dėl šios priežasties maisto klastojimo tyrimas būtų apsunkintas, kadangi po VMVT atlikto patikrinimo nesąžiningi ūkio subjektai galėtų mėginti slėpti nusikalstamos veikos visapusiškam ištyrimui svarbias aplinkybes, o tai reikštų, kad galimai nebūtų pasiektas Įstatymo projekto rengėjų tikslas – tinkamai nubausti asmenis, klastojusius maistą. Todėl, VMVT nuomone, sprendžiant maisto klastojimo problemą neabejotinai reikėtų pasinaudoti Italijos, kurioje tyrimus dėl maisto klastojimo atlieka specialus Italijos karabinierių (policijos) padalinys – *Comando Carabinieri per la Tutela della Salute, Nuclei Antisofisticazioni e Sanità (NAS)*, patirtimi. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad maisto klastojimo išskyrimas į atskirą BK 204¹ straipsnį sudarytų tinkamas prielaidas keičiant požiūrį į maisto klastojimą ir siekiant ateityje tinkamai organizuoti šios nusikalstamos veikos ištyrimą.

Žemės ūkio ministrė
Virginija Baltraitienė

M. Bal.
2016-09-28

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-11-02

Dėl Baudžiamojo kodekso 202 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4369
(TAP-16-1150)(16-6965)

Pranešėjas: Žemės ūkio ministrė V. Baltraitienė

Dalyvauja: Žemės ūkio ministerijos Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento
Kokybės politikos skyriaus patarėja A. Baniienė

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėjas

P. Gerasimovič

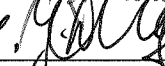
2016-10-27

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

2016. 07. 04.

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-07-12</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlyti surengti pasitarimą Vyriausybės kanceliarijoje, dalyvaujant ŽŪM, TM ir TD atstovams, ginčytinoms nuostatoms suderinti. 2. Suderintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, o likus nesuderintų nuostatų, – Vyriausybės pasitarime. <p>(2016-07-12)</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>